№ 291. Środa 19. Grudnia 1860. Rok wydania 50.

GAZETA LWOWSKA.

PRENUMERATA

na GAZETĘ LWOWSKĄ z DZIENNIKIEM URZĘDOWYM i PRYWATNYM wynosi
od 1. stycznia do 31. marca 1861.

dla miejscowych . . . . 4 zł. } waluty austr.
dla zamiejscowych z przesyłką pocztową . . . . . 5 zł. }

Rzecz Dodatku tygodniowego wchodzi w skład gazety samej z odpowiedniem pomnożeniem arkuszy, a osobno wydawana będzie tylko po rocznem w jeden tom zebraniu jak potąd.

Przesyłki *(franco)* odbiera **Kantor Gazety Lwowskiej**, ulica Niższa Ormiańska Nr. 347.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Ofiara dobroczynna.)

Lwów, 16. grudnia. Wielmożny Waleryan Czajkowski ofiarował na cele dobroczynne kwotę 71 zł. 96 c. w. a., należącą się mu ze skarbu publicznego. Jedną połowę tej kwoty przeznaczył dla zakładu cerowni we Lwowie, drugą oddał do dyspozycyi Prezydyum Magistratu.

Przeznaczając tę połowę na zasilenie funduszu tutejszych Ochronek chrześciańskich prezydyum Magistratu w imieniu obdarowanych instytutów składa szanownemu dawcy winne podziękowanie.

(Posiedzenie komitatu peszteńskiego. — Obwieszczenie burmistrza peszteńskiego.)

Wiedeń, 16. grudnia. *Gazeta wiedeńska* pisze: Na pierwszem posiedzeniu wydziału wyborczego komitatu Peszteńskiego, przedłożył Paweł Nyary następujący wniosek:

Ani namiestnictwo ani kancelarya nadworna nie zgodne są z prawami z r. 1848, wnoszę przeto:

Aby zanieść adres do pana kanclerza nadwornego, przeciwko którego osobie zresztą żadnego nie mamy zarzutu, z wszelkiem dlań pozostając poważaniem, i zwrócić uwagę jego 1) na odpowiedzialność, jakiej winien jest w obec sejmu krajowego z swych czynności, a zarazem oświadczyć, że aczkolwiek nie dotąd nie uczynił, aby zjednać sobie ufność narodu na swej nowej posadzie, to przecież zbór komitatowy tuszy, że kanclerz nie zawiedzie oczekiwań komitatu, i wprowadzi w życie prawa z r. 1848.

2) Że ufność narodu zjedna sobie głównie tem, jeżeli zwoła jak najrychlej sejm krajowy.

3) Aby przywrócił jak najrychlej wolność prasy a to na zasadzie prawa drukowego z r. 1848.

4) Aby zawiesił wszelką nadal egzekucyę zaległości podatkowych, iż egzekucyę tę musieliby prowadzić obecnie urzędnicy komitatowi nieuprawnieni jako urzędnicy konstytucyjni do poboru tych podatków, jako nieuchwalonych w sejmie węgierskim.

5) Aby zniósł wszelkie niestałe podatki nie zgodne z duchem praw węgierskich.

6) Aby zawiesił niezwłocznie sprawy tabularne i spadkowe, i oddał je na zasadzie praw konstytucyjnych pod juryzdykcyę sądów węgierskich.

Wniosek ten przyjęto w powszechnem uniesieniu.

Gazeta Peszteńska donosząc o tem, czyni następujące uwagi:

Nie godzimy się z tem uniesieniem, z jakiem przyjęto wniosek Pawła Nyarego, a to w sprawie samychże tych stronnictw, które chciałyby iie możności przyspieszyć zwołanie sejmu krajowego, iż nie możemy powątpiewać, że uchwały Peszteńskiego zboru komitatowego, rozejdą się lotem błyskawicy po całym kraju, znajdą w nim odgłos, staną się powodem najsmutniejszych nieporozumień, i właśnie opoźnią zwołanie sejmu.

W Ostrzyhomiu była dnia 11. b. m. instalacya Jego Eminencyi kardynała księcia Prymasa jako *comes perpetuus* komitatu tamtejszego, poczem nastąpiła kongregacya, a dnia 12go restauracya komitatu.

Burmistrz miasta Pesztu Rottenbiller wydał dnia 13. b. m. następujące obwieszczenie:

Obywatele! Zaufanie powszechne poleciło nam utrzymać porządek w naszem mieście. Każdemu zależy dziś najwięcej na tem, ażeby utwierdzić bezpieczeństwo publiczne. Tuszę, że jak dotąd ożywieni jedynie miłością prawa i porządku, daliśmy dowody wzorowego zachowania się, równie i nadal będziemy się starali ręka w rękę utrzymać spokój w naszem mieście. Władza poruczyła poniżej wymienionym osobom, wybranym z mieszczan posiadających zaufanie publiczne czuwać nad publicznym spokojem i bezpieczeństwem.

Obywatele ci, powszechnie poważani są więc pełnomocnikami władzy miejskiej. Każden jest obowiązany usłuchać ich wezwania niezwłocznie i być im pomocnym w utrzymaniu bezpieczeństwa osób i własności, tudzież publicznego spokoju. Organa te publicznego bezpieczeństwa, pod nazwą komisarzy pokoju, stoją pod szczególniejszą opinii publicznej pieczą.

Zakazuje się przeto wyrządzać im jakąkolwiek obelgę, bądź słowem, bądź czynem. Ktoby się tego dopuścił w ciągu ich urzędowania, ściągnąłby surową na siebie karę.

Aby zapobiedz wszelkim nadużyciom lub nieporozumieniu będą mieli komisarze pokoju osobne odznaki swej godności, mianowicie herb węgierski połączony z herbem miasta Pesztu, tudzież buzdygan z wstęgą barwy narodowej. Temi oznakami będą się mogli w każdym razie wywieść z udzielonej im władzy. Instrukcya komisarzów pokoju niebawem będzie ogłoszona.

Następuje lista imion komisarzów pokoju.

(Zarysy organizacyi służby budowniczej państwa.) (Ciąg dalszy.)

§. 9. Sprawdzanie załatwiać będą podług postanowienia przynależnych władz członkowie jednych lub drugich departamentów technicznych, ale akta sprawdzenia powinien na wszelki sposób rozpoznawać departament ekonomiczny, a zwykle, mianowicie przy ważniejszych budowlach, właściwy techniczny wydział.

§. 10. Rozpoznawać rachunki dokonanych budowli i poniesionych wydatków, gdzie idzie tylko o rozporządzenia asygnacyjne, żurnale, konta i dokumenta dochodów i wydatków, do których ocenienia nie potrzeba wiadomości technicznych, jestto zadaniem kontroli buchalteryczncj i istniejących na to osobnych władz.

§. 11. W okręgach administracyjnych, podzielonych na obwody (komitaty, prowincye), tworzą te obwody oraz powiaty budowcze, w których władza polityczna okręgu urzędowego ma pod dyrekcyą rządu krajowego załatwiać sprawy budownicze państwa, i wszelkie inne, nie wymagające sił technicznych i nieprzydzielone wyraźnie najniższym instancyom politycznym, a oraz udzielać tym instancyom wszelkiej potrzebnej pomocy technicznej.

§ 12. W takich okręgach administracyjnych, gdzie nie istnieje powyższy podział terytoryalny, będą dwa lub więcej politycznych powiatów urzędowych połączone w jeden powiat budowniczy, i tamtejszym władzom powiatowym poruczone będzie załatwianie służby budowniczej państwa w całym powiecie budowniczym z pełnomocnictwem władzy obwodowej w tym względzie (§. 11.)

U tych mają wszystkie inne, znajdujące się w tym samym powiecie budowniczym urzęda najniższej instancyi żądać technicznej pomocy w sprawach budowniczych, zdarzających się w zakresie ich czynności za obrębem służby budowniczej państwa.

§. 13. Władzom obwodowym (komitatowym lub delegacyom), albo też władzom powiatowym, upoważnionym do działalności w zakresie służby budowniczej państwa, będą przydani urzędnicy budownictwa, którzy równie jak urzędnicy administracyjni należąc do ich etatu, mają załatwiać poruczone sobie sprawy techniczne w powiecie budowniczym pod bezpośrednim zarządem swego politycznego przełożonego.

§. 14. Do ciągłego utrzymywania i strzeżenia eraryalnych gościńców i budowli wodnych, kanałów, sadzenia wierzb i innych zakładów lub ważniejszych przedmiotów, jako też materyałów i rekwizytów zasobowych, przydane będzie urzędom niższej instancyi, opatrzonym w urzędników budowniczych osobne personale wykonawcze.

Składać się będzie z niższych urzędników i sług. Niżsi urzędnicy muszą udowodnić examinem, którego składanie orzeczone

będzie bliżej osobnym przepisem, że posiadają potrzebne popularne wykształcenie w zawodzie budownictwa.

Tym dodani będą doświadczeni słudzy o stałych płacach. Liczba ich ma być wszędzie w taki sposób ograniczana, ażeby tylko takie czynności, które wymagają osobnej mechanicznej biegłości, nabytej długiem ćwiczeniem, i zatrudniają ciągle podobnego sługę bez dłuższych przerw peryodycznych, poruczano takim stale umieszczonym sługom, a wszelkie inne żeby załatwiali pomocnicy, najmowani do tego na dnie, miesiące, lub na czas budowli, albo też do pewnych robót.

Zwykły dozór dla zapobieżenia uszkodzeniom lub kradzieżom, ma być ile możności poruczony bezpłatnie albo za wynagrodzeniem jako poboczne zajęcie istniejącym już organom bezpieczeństwa lub zaufanym osobom prywatnym zamieszkałym w pobliżu. (C. d. n.)

Anglia.

(Nowiny dworu. — Stan państwa chińskiego.)

Londyn, 13. grudnia. Wczoraj po raz pierwszy od wstąpienia na tron robiła Królowa wycieczkę do Oxfordu, gdzie książę Walii tylko krótki czas jeszcze zabawi. Jej Mość Królowa zwiedzała z księciem małżonkiem, księżniczką Alice, księciem Alfredem i księciem Ludwikiem heskim kilka najznakomitszych kolegiów, kaplic i bibliotek, a wieczorem pojechała dalej do Windsoru.

— *Globe* pisze: Łatwe zdobycie Pekinu należy przypisać bez wątpienia działom Armstronga i wyższej taktyce sprzymierzonych, ale po części także dezorganizacyi państwa chińskiego. Według urzędowego raportu było miasto pięć lat temu w najopłakańszym stanie. Powstańcy obozowali 70 mil od stolicy. Urzędowy publicysta, którego raport umieszczono przypadkowo w chińskim dzienniku państwa, opisuje niedostateczne środki obrony stolicy i nędzę mieszkańców: „Gwardya miejska i milicye istniały „po większej części tylko imiennie", i mało były przydatne. Gwardya miejska była nieliczna, fizycznie słaba, licho przyodziana, nieuzbrojona i wygłodzona. A lud był jeszcze w gorszym stanie. Od r 1853, mówi raport, uchodzili zamożni pod różnemi pozorami z Pekinu, i oblicza, że w przeciągu trzech lat przeszło 30 000 zamożnych rodzin się wyniosło. Liczba zgłaszających się o odzież podszytą bawełną, którą kazdej zimy rozdają między ubogich, powiększyła się niezmiernie w r. 1855. A głównie przyczyniła się do tego ucieczka bogatych, co pozbawiło ubogich zarobku. Urząd dochodów postanowił opodatkować czynsz domowy, ale gdy przyszło odbierać podatki, pokazało się, że właściciele ofiarowali swoje próżne domy miasto pieniędzy. Tak się dzieje w każdej dzielnicy, mówi sprawozdawca, a exekwowanie wysokich podatków potępia jako niepolityczne. Temu już lat pięć; ale jeżeli ten opis był prawdziwy pod koniec roku 1855, czyż nie zbliżałby się do prawdy w roku 1860? Nie ma już wprawdzie obawy powstańców, ale natomiast czyż nie wzniecają trwogi *fanqui?* (obce dyabły). Zdaje się, że upada państwo chińskie, a przynajmniej panowanie Mandżurów, i podobna do prawdy, że działania, które zmusiły Cesarza do ucieczki, zadały ostatni cios tej dynastyi.

Francya.

(Powrót Cesarzowy. — Mianowania. — Warownie angielskie na morzu śródziemnem. — Wiadomości bieżące. — Naprawa fregaty neapolitańskiej. — Proces „Union".)

Paryż, 13. grudnia. Cesarzowa przyjechała dziś o godzinie 6tej do Paryża. Cesarz wyjeżdżał naprzeciw niej do Amiens, przyczem towarzyszyli mu jenerał Fleury, pułkownik Castelnau i kilka innych osób. Na przyjęcie Cesarzowy nie robiono żadnych przygotowań, gdyż chciała do ostatka zachować ścisłe *incognito*.

— W ministeryum spraw wewnętrznych urządzają teraz cztery wielkich dywizyi, każda z jeneralnym dyrektorem na czele.

— Hrabia Bacciocchi, pierwszy szambelan Cesarza Napoleona i nadintendant teatrów nadwornych, został mianowany dekretem z dnia 8go b. m. nadintendantem teatrów cesarskich. W tym charakterze pod władzą ministra stanu ma nadzór nad służbą teatrów cesarskich, z tego powodu są mu podlegli cesarscy komisarze przy teatrze włoskim, przy Opera comique i Odeonie.

— *Monitor floty* zastanawia się nad pytaniem, ażali morze śródziemne ma być z wiosną widownią niespodziewanych wypadków. Powodem do tego artykułu w Monitorze jest ciągłe uzbrajanie się Anglii. Zwraca uwagę na nieustanne prace około fortyfikacyi Gibraltaru, Malty i Corfu i na innych wyspach jońskich. Gibraltar, twierdza na skale, mającej długości najwięcej 3 do 4 kilometrów, w której nie pomieści się więcej jak 3000 ludu załogą jest dziś otoczona wieńcem bateryi ognistych. Podobnież Malta w takimże samym wianku, jest bezpieczną od wszelkiego napadu, a zatokę Paco, ten jedyny militarny punkt na wyspach jońskich bronią dwie cytadele, trzy rzędy bateryi i 4000 żołnierza. Monitor floty mniej jeszcze przypisuje wagi uzbrojeniu wysp jońskich, lecz jakże wytłómaczyć z takiem podjęte staraniem fortyfikacye Gibraltaru i Malty?

Prawda, że wszystkie te trzy miejsca są niezmiernie ważne; zaprzeczyć tego nie można, Gibraltar jest bramą morza śródziemnego. Malta przecina morze to na dwie części, a Corfu panuje nad wstępem na morze adryatyckie. Anglia zdaje się szczególniejszą do tego właśnie punktu przywiązywać wagę. Tutaj największe przedsiębiorą prace. Załoga zwiększona, a eskadra admirała Martin i okręt admiralski Malborough zajęły tu stanowisko jakby raz na zawsze. Eskadra pomieniona składa się z pięciu okrętów liniowych, jednej fregaty i jednej łodzi kanonierskiej. Jeżeli gdziekolwiek zagraża Anglii niebezpieczeństwo na morzu śródziemnem, to w tem miejscu. Od czasu wybicia się Grecyi, a więcej jeszcze od r. 1848 mieszkańcy wysp jońskich nie ominęli i jednej sposobności, aby nie wyrazić życzenia pozbyć się jarzma swych obrońców. Trochę tych swobód udzielonych w czasie poselstwa p. Gladstona, nie zatarły w pamięci Jończyków tyraństwa tych lordów nadkomisarzów, jak Maitland, sir Henry Ward i inni; i obawiają się tu powszechnie powrotu rządów, jakiemi obdarzyły Jończyków układy z r. 1815. Na wszelki wypadek pobyt eskadry angielskiej w Corfu jest czemś zupełnie nowem. Nawet w roku 1859 w czasie inwazyi admirała Mundy flota pokazała się tu tylko chwilowo, aby wywrzeć skuteczny wpływ na samodzielne umysły, i to pod pozorem zaczepnego uderzenia na Lisę.

— Obecnie wakuje sześć biskupstw we Francyi: w Vannes (ksiądz Maret dotąd nie otrzymał buli), Troyes, Nevers, Soissons, Annecy i Fort de France (na Martynice).

Patrie pisze: Zapewniają, że do Tulonu nadszedł rozkaz telegraficzny przysposobić do odjazdu do Alexandryi fregaty parowe: „Ulloa" i „Eldorado". Te statki mają odwieźć na Suez wojsko zasiłkowe i prowianty do Chin.

Paryż, 12. grudnia. Dzisiejszy *Monitor* ogłasza następujący dekret cesarski: Suszone jarzyny i mąka, przywożone bądź lądem, bądź francuskiemi albo zagranicznemi okrętami, mają do dnia 30go września 1861 podpadać bez różnicy krajów i pawilonu opłacie 25 centymów od 100 kilogramów. Do tego czasu także mają być przywozowe okręta wszelkich pawilonów uwolnione od opłaty beczkowej."

— Z Marsylii piszą do *Courrier de Nantes* pod dniem 8go grudnia: „Przed wypadkami włoskiemi wysłał neapolitański Król do Tulonu parową fregatę „Sanita" do naprawy. Po wyjeździe Króla z Neapolu zaprzestał rząd francuski robót. Garibaldi zaś wysłał do Tulonu okrętowego kapitana neapolitańskiej floty pana Rodriguez z wezwaniem, by znowu podjęto naprawy; a temu wezwaniu uczyniono zadość bez wielkich trudności. Obecnie jest już „Sanita" naprawiona, ale iż Król neapolitański jest jeszcze w Gaecie, wzbrania się rząd francuski wydać statek Wiktorowi Emanuelowi. Dlatego postanowiono tymczasowo, żeby neapolitańska załoga okrętu wróciła do Neapolu, a fregata będzie dopiero później wydana. I w istocie odjeżdża dzisiaj wieczór pan Rodriguez z całą załogą „Sanity" okrętem „Vesuvio".

— Jakim sposobem wzrastała rewolucya neapolitańska, dziwne dzisiaj — pisze korespondent pruski z Paryża — obiegają doniesienia. Oto jedno na przykład: Rok temu nie było w Neapolu najmniejszej frakcyi, któraby była za anexyą z Piemontem. Stronnictwa dzieliły się na autonomów, których można było zaspokoić liberalną konstytucyą pod Burbonami, na muratystów mniej licznych, ale bardzo czynnych, i na obojętnych, a tych najwięcej, bo pewnie z trzech części ludności neapolitańskiej. Ale margrabia Villamarina, a na co są dowody, poruszył całą agitacyą. Z początku byłby Piemont poprzestał na przymierzu z liberalnym Neapolem. Ale doradcy z Rzymu skrzywili wszystko, a gdy później Król Franciszek chciał przymierza, już Piemont zanadto przejęty był duchem anexyi, by je zawierać. Baron Brenier, poseł francuski, także nie ze wszystkiem popierał.

— Bardzo liczna publiczność cisnęła się dzisiaj do sali, gdzie się toczy proces dziennika „Union" o to, że w korespondencyi turyńskiej powtórzył fałszywą wiadomość podaną w *Opinion nationale*. Jak wiadomo, chodzi o notę, która miała wyjść z kancelaryi tutejszego poselstwa austryackiego. Obrońcą dziennika „Union" jest Berryer, a ciekawość znęca słuchaczów, co p. Berrier sądzi o liberalnych koncesyach w Francyi i o włoskich ruchach za zjednoczeniem. Pan Berryer dopraszał u prokuratora państwa ośmiodniowej zwłoki, której mu też trybunał dozwolił natychmiast. Po ośmiu dniach będzie natłok zapewne jeszcze większy. Także pan Gueroult powtórnie wytoczy tę sprawę w apelacyi.

Belgia.

(Raport finansowy.)

Bruxela, 9go grudnia. Wydany z departamentu skarbu (Cour des comptes) tegoroczny raport finansów do izb zawiera na wstępie szeroki wykład materyalnego położenia Belgii w r. 1860 w zestawieniu ze stanem za rządów francuskiego i holenderskiego. Po wykazaniu wszystkich dogodności, jakich naród dostąpił od roku 1830 odzyskawszy swą samodzielność, kończy temi słowy: „Będzie to z wiekopomną sławą Belgii i jej rządu, że uprzedziła stały ląd budując koleje żelazne i znosząc akcyzę." Następuje szereg dat statystycznych. Ogólne wydatki Belgii wynosiły od roku 1830 do 1859 włącznie, 3 miliardy 769 milionów 601.475 franków, z czego przypada w przecięciu na rok po 128 milionów, 875.264 fr. Kwota podatków wynosi w przecięciu 23 franków 69 cent. na głowę. Na niektóre najważniejsze pomniki w stolicy wydano następujące sumy: na pomnik na placu Martyr 301.953 fr., na kolumnę kongresową 746.445 fr., na konną statuę Godefryda de Bouillon na placu królewskim 110.000 franków. Na dobro powszechne wyłożyła Belgia: 42 miliony na podniesienie nauk i sztuki, 10 mil. na subsydya pod naprawę albo przeistoczenie gmachów kościelnych; 54 milionów na publiczne zakłady naukowe, 4 miliony na szkołę wojskową, 14 mi-

lionów na więzienia, 77 milionów na budowę dróg, 12 milionów na drogi poboczne, 128½ milionów na rzeki i spławy, 191 milionów na koleje żelazne. Ten dokument wykazuje także, że imienna wartość konsolidowanego belgijskiego długu państwa wynosi 618 277.841 franków. Umiarkowana frakcya Dedekera nie głosowała przeciw, ale za budżetem spraw wewnętrznych, w sprzeczności z stronnictwem p. de Theux; co ma wielkie znaczenie.

Szwajcarya.

(Nota piemoncka w sprawie dyecezyi lombardzkiej.)

Berna, 10. grudnia. *Neue Zür. Ztg.* zawiera rozbiór noty Cavoura względem kwestyi biskupstwa tesyńskiego. Nota wyraża się: „Rząd królewski nie ma nic do zarzucenia przeciw wystąpieniu z dyecezyi lombardzkich i nie miesza się wcale do tej sprawy; natomiast nie może pochwalić konfiskaty nałożonej na biskupie dobra położone na ziemi szwajcarskiej; rozporządzenie to wydane bez odwołania się do gabinetu turyńskiego sprzeciwia się nietylko wszelkim zasadom prawnym, lecz także przyjacielskim stosunkom obu krajów. Federacya szwajcarska mogła była tak dobrze nałożyć sekwestr na każdą własność któregobądź innego sardyńskiego obywatela. Ubliżenie winnego przyjaznemu rzadowi szacunku nastąpiło zapewne nieumyślnie, bo z noty pana Tourte okazuje się, że rada federacyjna miała na względzie wyrównanie dóbr duchownych; ale i w tym względzie nie zgadzają się w Turynie z Berną. Niezmienne prawo internacyonalne jest, że państwo, które swoje terytoryum od obcej jurydykcyi odłącza, przyjmuje ciężary swej uchwały i że cała majętność pozostaje prałatom zmniejszonej dyecezyi..... Jeżeli rada federacyjna chce wejść w bliższe stosunki z rządem turyńskim, to należy przedewszystkiem wynagrodzić naruszenie własności, inaczej rząd królewski musiałby także z swojej strony pomyśleć o zdawających się na pozór dobrych rozporządzeniach."

Włochy.

(Oblężenie Gaety. — Wybory.)

Neapol. Z obozu piemonckiego pod Gaetą donoszą, że oczekują jeszcze 100 moździerzów wielkiego kalibru, by uzupełnić roboty oblężnicze: Stan zdrowia wojska jest pomyślny, żywności i furażu nie brak. Działa systemu Cavallego mają donośność dział armstrongowych i są ośmdziesiątfuntowe. Jak donosi *Constitutionnel* uda się Król Wiktor Emanuel za kilka dni pod Gaetę, i jeśliby do tego czasu nie wydały żadnego owocu układy wytoczone w Turynie względem poddania twierdzy, rozpocznie się ogień nanowo. Powszechnie mniemają, że twierdza niezdoła już opierać się długo bombardowaniu. Postanowiono też użyć wszelkich sił przeciw Gaecie, gdyż okazało się niepodobnem przytłumić zupełnie reakcyi, dopokąd otrzymuje podnietę z twierdzy. Jeśli Gaeta ulegnie w ciągu tego miesiąca, powróci Wiktor Emanuel niezwłocznie do Turynu. Wszystkie wojska zbędne wyprawia rząd do południowych Włoch, gdzie mają być użyte albo przeciw Gaecie albo w prowincyach.

— Do Neapolu zawinęły, jak donosi depesza w *Patrie*, dnia 10. b. m. dwie fregaty parowe „Fulminante" i „Tancredi" z Genuy z 2 batalionami Bersaglierów i 3 kompaniami ruchomej gwardyi narodowej.

— W każdej gminie neapolitańskiej zaprowadzona została junta municypalna z poleceniem, ażeby układała listy wyborcze na deputowanych do parlamentu włoskiego. Te junty zbiorą się 26. grudnia. Prośba Andrea Colonny, syndyka Neapolu, o dymisyę, została przyjęta, a następcą jego mianowany jest Józef Colonna.

Niemce.

(Projekt wircburski. — Posiedzenie sejmu związkowego.)

Obrady przygotowawcze nad projektem wirzburskim w sprawie związkowej konstytucyi wojennej, zaszły już w Wiédniu i w Berlinie tak daleko, że jak donosi Gazeta nowo-pruska, wkrótce zbierze się w Berlinie komisya do dalszych stanowczych narad w tym przedmiocie.

Frankfurt, 10. grudnia. Dosłowne wnioski, które zaproponował wojskowy wydział na posiedzeniu sejmu związkowego 29. listopada względem propozycyi wielkiego Księstwa heskiego co do zaprowadzenia jednakiej artyleryi polnej, są następujące:

„Wysokie zgromadzenie związkowe raczy uchwalić: 1) Wezwać komisyę wojskową, ażeby przedłożyła swe zdanie, która część artyleryi polnej wojska związkowego ma się składać z dział dźwirowanych; 2) prosić najwyższe i wysokie rządy, ażeby w rozpoczętem już we wszystkich korpusach armii zaprowadzeniu polnych dział gwintowanych miały uwagę nietylko na przepisaną §. 28 regulaminu wojennego objętość, lecz całkiem powszechnie dla całego wojska związkowego na wybór jednostajnego systemu i kalibru; 3) w tym zamiarze zalecić do przyjęcia pruski system i kaliber dział dźwirowanych, a to przynajmniej tak dalece, ażeby przezto powszechne zastosowanie amunicyi uskutecznić się dało, równie jak w tem przypuszczeniu, że mogące jeszcze nastąpić w tym systemie ulepszenia znajdą najpomyślniejsze uwzględnienie; 4) prosić królewski rząd pruski, ażeby do jak najspieszniejszego osiągnienia tego celu podał przyjazną związkowi rękę, a 5) zawiadomić komisyę wojskową o tej uchwale i motywach w odpowiedź na jej sprawozdanie z dnia 4. września b. r."

Rosya.

(Osady w Krymie i nad Amurem.)

Jak donosi *Goniec Odeski* przybyli dnia 8go października pierwsi osadnicy z gubernii kurskiej do Perekopu, ażeby zająć w Krymie opuszczone przez Tatarów grunta. Nie przyjęli wszystkich przez właścicieli dóbr ofiarowanych, a nawet bardzo korzystnych ugod, i osiedlają się na gruntach koronnych. — Z nad Amuru donoszą, że tamtejsza kolonizacya robi wielkie postępy. W sierpniu przybyło 250 familii do Chabarówki, chcąc się osiedlać między Chabarówką i Maryńskiem nad niższym Amurem. Za niemi przybyło 936 sztuk bydła na wielkiej liczbie promów. I stacye kozaków nad rzeką Usury były zajęte i do połowy września miał nadejść dla nich prowiant zimowy. Do Nikołajewska transportowano Amurem na 55 promach 1000 sztuk bydła. A zatem komunikacya zdaje się być bardzo ożywiona.

Turcya.

(Instalacya kajmakama Libanu.)

Mianowany niedawno od Fuada Baszy chrześciański kaimakam Libanu, był d. 2. grudnia instalowany na swoją posadę. Ludność przyjęła radośnie to mianowanie, które uważa, według *Pays* za rękojmię opieki bezpieczeństwa. Położenie Syryi polepsza się z dniem każdym.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 17. grudnia. Podług wiadomości telegraficznej z Mnichowa oznajmił król. bawarski poseł w Rzymie baron Berger, który był zarazem zawierzytelnionym w Turynie, rządowi sardyńskiemu, że kredytywę swoją ma uważać za zgasłą. Sardyńskie poselstwo otrzymało rozkaz wyjechać z Mnichowa.

Paryż, 16go grudnia. *Monitor* zawiera urzędową depeszę z Petersburga z 15. grudnia: Pokój z Chinami podpisany został 26. października. Cesarz gotuje się do powrotu; sprzymierzeni zaczynają ustępywać z Pekinu. — Od stycznia 1861 będą mogli Anglicy podróżować bez paszportu do Francyi i przebywać na ziemi francuskiej.

Paryż, 17. grudnia. Telegram z Neapolu z 16. zapewnia, że flota francuska ustąpi wkrótce z pod Gaety.

Londyn, 16. grudnia. *Observer* donosi: Pomimo zawarcia pokoju obsadzą i obwarują sprzymierzeni Tientsin, gdyż twierdza ta ułatwia wielce połączenie z morzem.

Medyolan, 16. grudnia. Jak donoszą *Perseveranzy*, gotują się Francuzi ustąpić z Viterbo.

Berna, 15go grudnia wieczorem. Na interpelacyę co do stanu sprawy sabaudzkiej odpowiedział prezydent federacyi Frei-Herose radzie stanu: Przy szczerej zawsze pomocy Anglii obstawała rada federacyjna przy tem, że jedynie przystać może na odstąpienie pewnego terytoryum dla ustalenia granicy wojskowej ku powetowaniu dawnych praw Szwajcaryi w Sabaudyi; ale Francya nie chce zgodzić się na to. Bezpośrednio nie układano się o to z Francyą, ani też starano się o koalicyę lub przymierze. Rada federacyjna trzyma się ściśle narodowej polityki neutralności.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 18. grudnia. Na wczorajszy targ przypędzono 208 sztuk bydła rzeźnego, mianowicie z Brzozdowiec 8 sztuk, z Szczerca 2 stada po 12 i 6 sztuk, z Tarnopola 20, z Rozdołu 5 stad po 10, 12, 10, 20 i 9 sztuk, z Bóbrki 16, z Białego Kamienia 20, z Dawidowa 36, z Sokołówki 6 a z Kamionki 13 sztuk wołów. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu tylko 132 sztuk na potrzeb miasta i płacono za woła, mogącego ważyć 300 ℔ mięsa i 20 ℔ łoju, 54 zł. 50 c.; sztuka zaś, którą szacowano na 340 ℔ mięsa i 46 ℔ łoju kosztowała 67 zł. 50 c.

Przyjechali do Lwowa

Dnia 18. grudnia.

Hotel rosyjski: PP. Dulski Edward, z Hurcza. — Hr. Kalinowski Władysław, z Bakowiec.

Hotel europejski: Czajkowscy Jan i Hipolit, z Bóbrki. — Skarzyński Bojomir, z Derewni.

Wyjechali ze Lwowa

Dnia 18 grudnia.

PP.: Dwernicki Goth., na Podole. — Wasowicz Bolesław Dunin, c. k. podporucznik, do Stokerau. — Torosiewicz Michał, do Peltwy. — Czajkowscy Hipolit i Jan, do Bóbrki. — Poten Frydryk, do Łahodowa. — Poten Karol, do Olszanki. — Jaworski Józef, do Kobelnicy. — Augustynowicz Seweryn, do Kniażego.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 17. grudnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7 god. zrana	323.63	- 2.6	91 7	południowy	sł.	pochmurno
2 god. po poł.	322.67	— 0.8	90 4	"	"	"
10 g. d. wiecz.	322.00	— 1.4	92.0	"	"	"

W nocy śnieg · 4

T E A T R.

Dziś w teatrze niem. po raz pierwszy: „**Die Krisen**," komedya w 4 aktach.

Wpiątek na scenie polskiej na dochód p. Juliana Wilkoszewskiego: **„Domy polskie XVII. wieku,"** czyli **„Córka Miecznika,"** dramat w 5 aktach.

Termina

obrotu spraw i papierów giełdowych.

Losowania:

Dnia 1. grudnia: Seryi losów państwa z r. 1839.
„ 1. „ Losów księcia Windischgrätza.
„ 15. „ „ księcia Esterhazego.

Wypłaty:

Dnia 1. grudnia: 5% obligacyi banku lomb. wenec. z r. 1852.
„ 1. grudnia: 5% „ konwersyjnych.
„ 1. grudnia: 5% „ metalików.

Zbory jeneralne:

Dnia 20. grudnia: Towarzystwa akcyonaryuszów tłumackiej fabryki cukru.
„ 21. grudnia: Akcyonaryuszów Łazienek Diany.
„ 29. grudnia: Kronsztadzkiego Towarzystwa akcyonaryuszów górnictwa i hutnictwa w Wiedniu.
„ 29. grudnia: Jeneralne zgromadzenie pierwszego peszteńskiego Towarzystwa akcyonaryuszów tartaku i fabryki wyrobów drewnianych.
„ 14. stycznia 1861. Jeneralne zgromadzenie praskiego Towarzystwa fabryki żelaznej.

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 18 grudnia

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 76.80 Metaliki po 5% za 100 zł. 65. ; po 4½% za 100 zł. —. ; po 4% za 100 zł —.—. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.— ; Węgier —. Galicyi ; Bukowiny — ; Akcye Banku narodowego sztuka 748 ; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 171.—; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 120 —. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 140.10. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.62, dukaty ces. pełnej w gi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

Kurs lwowski.

Dnia 18. grudnia.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	53	6	61
Dukat cesarski	„ „	6	56	6	64
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	11	35	11	53
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	19	2	22
Talar pruski	„ „	2	11	2	14
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.		84	88	85	50
Akcye gal. kol. żelaz Karola Ludwika	bez kuponów	—	—	—	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	64	75	65	45
5% Pożyczka narodowa		76	—	77	—

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 18 grudnia.

	zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po . . . . . . wal. austr.	85	20
„ przedał „ „ 100 po	—	—
„ dawał „ „ 100	—	—
„ żadał „ „ 100	85	60
Wartość kupona od 100 złr.	1	94⁵/₆

(Kurs giełdy wiedeńskiej).

Dnia 15. grudnia.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	57 50	58 –
Z pożyczki narod. po 5%	76 80	77.30
Z r. 1851, ser. B. po 5%	–	
Metaliki po 5%	63 80	65 75
dtto. „ 4½%	54 –	54 50
dtto. „ 4%	49 —	50
dtto. „ 3%	36 75	37 —
dtto. „ 2½%	34 –	35 –
dtto. „ 1%	12 90	13 —
Przez. do wylos. z r. 1839	107 –	108 —
„ 1854	87 —	88 —
„ 1860	85 25	86
Renty Como po 42 lir. aus.	17 25	17.50
Wylos. obl. dawn długu państ. po 5%	62.–	63.—
„ „ 4½%	54 -	54 50
„ „ 4%	48.—	49.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3½%	40.—	41.-
„ 3%	—.—	50.—
„ 2½%	—.—	46.—
„ 2¼%	—.—	41.—
„ 2%	—.—	37 —
„ 1¾%	—.—	33.—
dtto. z procent za granicą „ 5%	62.—	63.-
„ 4½%	54.—	54.50
„ 4%	48.—	49.–
B. Krajów koronnych		
Niższej Austryi	88.—	89.–
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.: Wyż. Aust. i Salb.	88.—	88.50
Czech	91.—	92.
Morawii	85 50	86.
Szląska	86.50	87.—
Styryi	87.50	88.—
Tyrolu	97.—	—.—
Kar., Krainy i Wyb.	90.–	—.—
Węgier	67 50	68 —
Ban. Tem., kroacyi i Slawonii	65.25	65 75
Galicyi	65	65 50
Siedmiogr. i Bukow.	63 —	63 50
Lom. wen. poż. z r. 1850	105 —	– –
Wen. pożyczka z r. 1859	85.50	86.—
Dług Tyrolu, Dług Salcburga, Dług Krainy po 5%	62.—	63.-
„ 4%	48 —	49 —
„ 3½%	40 —	41.—
„ 3%	-.—	35.—
„ 2½%	—.—	29.-
„ 2%	—.—	22.—
„ 1¾%	—.—	21.—
2. Stan oblig. domestykaln.		
po 3% za 100 zł.	20.—	21.—
„ 2½% za 100 zł.	17.—	18.—
„ 2¼% za 100 zł.	16.—	17.—
„ 2% za 100 zł.	14.—	15.—
„ 1¾% za 100 zł.	11.—	12.—
3. Akcye.		
Banku nar.	743	745
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	169.80	170 —
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	553	555
Półn. kolei po 1000 zł. m.k.	1940	1942.–
Tow. kolei żel. państwą po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	283 —	284.—
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	183 50	184. -
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	110 50	111 –
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.–
Lomb.-wen. kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 120 zł. (60%)	190 —	191 -
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m.k. z wpł. po 120 zł. (60%)	149 50	150 -
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m.k.	22.—	24.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m.k	60.—	65.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	645.—	650.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	94.—	96.—
z wpłata 60 zł. (30%)	—.—	—.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	108.—	110.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	396.—	395.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	130.—	160.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	370.—	380.–
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	350.—	355.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—.—	—.—
4. Listy zastawne.		
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	99 50	100.
10 „ 5%	97.—	97 50
przeznacz. do los. po 5%	88 50	89 —
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	99.50	100.—
przez. do los. po 5%	84 25	84 75
Gal. Tow. kred. po 4%	84.50	85.50
5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.		
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	92.—	92.50
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	144.50	145.—
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	93.—	93 25
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	140 —	141.—
Kol. Gloggn. za 100 zł.	77.—	78.–
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	92.50	93.—
Lloyda za 100 zł.	78.—	78.50
6. Losy.		
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	107.75	108.–
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	95.—	95.25
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	111.—	112.–
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	35.75	36.25
Esterhazego po 40 zł. m. k.	—.—	—.—
Salma „ 40 „ „	38.—	38.25
Palfiego „ 40 „ „	36 50	37.—
Clarego „ 40 „ „	34.—	35.—
St. Genois „ 40 „ „	36 75	37.—
Windischgrätza 20 zł. „	20 —	20 50
Waldsteina 20 „ „	25 75	26 25
Keglevicha 10 „ „	14 50	14.75

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	120.75	120.75
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	121.—	121.—
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	106 25	106 25
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt	140 90	140.90
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	55 85	55.90
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piastr woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—
Dyskonto weks. Bank. nar.		5%
Procenta za zaliczki Bank. nar. na pap. publ.		5%

Kurs złota.

w przecięciu w w. a.

Dukaty ces. men.	6 zł.	66 c.
dtto. pełnej wagi	6 „	65 „
Korona	19 „	40 „
Napoleondor	11 „	25 „
Rosyjski impery.	11 „	53 „
Talar	2 „	13 „
Kurs korony w c. k. kasach	13 zł.	50 c.

KRONIKA.

Pierwsza lista składek z wykupna kart uwalniających od powinszowania Nowego roku 1861:

Złożyli WW.: Jego Excel. hrabia Kajetan Lewicki 10zł., c. k. transportowa komenda załogi 1zł., Franciszek Hanke, c. k. nadkomisarz wojenny 1zł., Jan Million 1zł., dr. Czerniawski 1zł., Słepiński 1zł., Gabryel Mülling 2zł., Karol Singer 2zł., F. Monne 50c., dr. Gustaw Wolf 1zł., hrabina Drohojewska 4zł., konw. R. Mieczysław 2zł., Sellinger 1zł., Józef Wołoszyński 1zł., Hofman 1zł., Józef Eminowicz 1zł., Sapałczyński 20c., Julia Mitternacht 15c., H. Czayka 30c., Wacław Hauer 50c., Hauspfotte 1zł., p. Helenna Turkul 2zł., p. Johanna Schumann 2zł., Stanisław Bohdan 2zł. Razem 38zł. 65c. a. w.

(Przestępstwa targowe.) Urząd targowy i cymentowania król. stołecznego miasta Lwowa skazał w przeciągu czasu od 1. po 16 grudnia 1860 następujące partye częścią na areszt, częścią na kary pieniężne i konfiskatę podejrzanych przedmiotów, a mianowicie: 1) za przekupowanie 5 partyi; 2) za przekroczenie instrukcyi rzeźniczej 1 partyę; 3) za nieupoważnione sprzedawanie mięsa 1 partyę; 4) za sprzedawanie w czasie niedzielnego, przedpołudniowego nabożeństwa 7 partyi; 5) za sprzedawanie węgrowatej wieprzowiny 2 partyę; 6) za sprzedawanie zepsutych jaj 1 partyę; 7) za zatarasowanie przejścia 1 partyę; 8) za fałszowanie mleka 2 partyę; 9) za sprzedawanie cuchnącej gęsi 1 partyę; 10) za przekroczenie przepisów cymentowania 8 partyi.

(Pożar.) Dnia 2. b. m. w nocy między 10. i 11tą wszczął się ogień w stajni dworskiej w Nienadowej w obwodzie przemyskim, i nietylko zgorzał cały ten budynek, ale co większa zginęli w płomieniach dwaj parobcy Marcin O. i Paweł D., i cały inwentarz w bydle, a mianowicie: 28 wołów, 3 buhaje, 52 krów, 42 sztuk bydła pociągowego, 5 sztuk nierogaciny, 3 źrebiąt, 5 kucyków i 17 koni roboczych. Szkodę obliczono na 15.087 zł. w. a., z czego tylko 4675 zł. było asekurowanych. Winę tego nieszczęścia przypisują nieostrożności parobków, którzy zgorzeli.

(W Wenecyi) — jak pisze „Triester Ztg." — obawiają się wielce powodzi, nietylko na prowincyi ale i w samej stolicy. Po długich ulewach wezbrały nadzwyczajnie rzeki Pad i Adyga, a nawet górskie potoki grożą w wielu miejscach wystąpieniem z brzegów. I w samej Wenecyi nie mniejsze jest niebezpieczeństwo, gdyż kanały Lagunów tak są przepełnione wodą, że częstokroć zalewają ulice miasta. Czasami zaś przyłącza się jeszcze do tego znaczny przypływ morza, tak, że ledwie mosty sterczą nad powierzchnią wody. Ostatniemi dniami pływano czółnami po placu Sgo Marka a dnia 9. b. m. przybyło kilka osób gondolami na nabożeństwo do kościoła Sgo Marka. Przytem wszystkiem dmie jeszcze bez przerwy Sirocco.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*